

Analyysi, "muu ampuma-ase" 6 § 2 mom. Kohta 12)

Esityksestä puuttuu "muu ampuma-ase" -tyypisiin aseisiin liittyvä direktiivin mukainen korjausehdotus. Virheellinen mitta on jatkuvasti vaikeuttanut suomalaisten metsästäjien, reserviläisten ja urheiluampujien ampuma-asehankintaa. Alla lyhyt analyysi asiasta.

Suomen ampuma-aselainsäädännössä on esiintynyt kiväärin ja haulikon määritelmän yhteydessä minimimitta 840mm. Tämä jääne pohjautuu ennen vuotta 1998 voimassaolleeseen ampuma-aselakiin liittyviin, jälkikäteen tehtyihin muutoksiin yhteydessä, jossa aseiden mitan lyhentäminen kriminalisoitiin. Historiallisten vaikutteiden osalta mitan määritelmän taustalla on ollut erään, kosmeettisilta ominaisuuksiltaan yksittäisiä aikakautensa virkamiehiä häirinneen, Korkeimman Hallinto-oikeuden ennakkopäätöksellä lupateknisestäkin metsästyskiväärinä pidettävän kiväärin karbiinimallien kieltotoimenpide.

Tämä epäkohta jalostettiin siten, että se saatiin sisällytettyä 1998 ampuma-aselakiin.

Mitta (840mm) on Euroopan Unionin ampuma-aseiden määritelmää koskevan direktiivin vastainen. Direktiivin mukaisesti kiväärin ja haulikon minimimitta on 600mm, josta nykyinen Suomen lainsäädäntö poikkeaa merkittävästi, 40%.

Ehdotuksessa mm. väitetään:

s. 33

"Muu ampuma-ase -tyyppiseen ampuma-aseeseen lupaa ei saisi.
Metsästyksessä tai ampumaurheilussa ei ole välttämätöntä tarvetta tähän luokkaan kuuluvien ampuma-aseiden käyttämiseen."

Väitteen lähtökohta on absurdi. Välttämättömyyden periaatteen soveltaminen lakiin, joka on ohjaava instrumentti ei-välttämättömän harrastetoiminnan edellytysten pitämiseksi lailliseen ja turvalliseen toimintaan kannustavana on äärimmäisen teennäinen tekosyy ja argumenttina kestämaton. Lähtökohtaisesti kaiken pohjana on oltava soveltuvuus lailliseen käyttötarkoitukseen.

Soveltuvuutta ampumaurheilun eri muotoihin on ehdotuksessa sivuttukin, tosin mainitsematta syytä eli tämän tyyppisen aseiden pienempää kääntöinerertiaa, mikä on huomattava etu näissä ampumaurheilulajeissa.

Tämän lisäksi asiaa on tutkittava käytännön lähtökohdista. Useimmat nykyiseen "muu ampuma-ase" -luokkaan kuuluvat aseet on varustettu kokoontaitettavalla tai teleskooppisesti säädettävällä perällä. Viimemainittu ominaisuus on erityisen hyödyllinen kasvuiässä olevan harrastajan osalta sekä silloin kun samaa asetta käyttää useampi, eri kokoinen ampuja. Nk. vetopituuden, eli perän ja liipaisimen välisen mitan sopivuus harrastajalle on ergonomisesti erittäin tärkeä tekijä. Sekä taitto- että teleskooppiperäisen

aseen laillinen kuljetusmahdollisuus kodin ja harrastuspaikan välillä niin ettei ulkopuolisille välttämättä näy asetta kuljetettavan on ehdottomasti katsottava eduksi.

Vaikutus laillisen harrastamisen mahdollisuuksiin on siis olennainen, kun taas rikoksentekovälineen määritelmän antaminen tämäntyyppisille aseille kätkevävyyden osalta on sekä perustuslakiin kirjatun syyttömyysperiaatteen vastaista että käytännön tosiasioiden suhteen perusteetonta: tavanomaisen kiväärin ja haulikon lyhentäminen tällaista asetta huomattavasti pienikokoisemmaksi on hyvin helppoa tavanomaisin käsityökaluin ja ampuma-aseen alkuperäisten mittojen tosiasiallinen vaikutus rajoittuu vain harrastajiin jotka lakeja haluavat noudattaa.

Kätkevävyyden osalta on huomioitava, että näitä aseita ei ole suunniteltu täysimittaista kivääriä ja haulikkoa pienikokoisemmiksi kätkevävyyden vaan käsiteltävyyden ja kuljetettavuuden ehdoilla, mikä tulee erittäin selväksi jo tosiasiallisten mittojenkin perusteella. 600-840mm mittaisen aseiden väittäminen "helposti kätkeväksi" ei kestä minkäänlaista kriittistä tarkastelua.

Soveltuvuudeltaan tiettyihin metsästystarkoituksiin tämäntyyppiset aseet ovat erinomaisia ja verrattuna suurikokoisempiin metsästysaseisiin ylivertaisia. Tällaisia metsästystilanteita ovat mm.:

1. Haavakon jäljitys, erityisesti vaarallisten riistaeläinten osalta. Tämä koskee myös onnettomuuksissa, esimerkiksi liikenteessä vahingoittuneiden eläinten jäljitystä.
2. Peitteisessä maastossa tapahtuva ajometsästys, jossa metsästysaseiden mitat (pieni inertia) eli nopea suunnattavuus ja takertuminen kasvustoon ovat olennainen tekijä.
3. Latvalinnustus, jossa kivääri on toissijainen ase haulikon jälkeen ja kuljetettavuus selässä, joko hihnassa tai repun päällä, haittaamatta liikkumista ja haulikolla ammuttavia riistalaukauksia on erittäin tärkeää.

Lainsäädäntö on kaikenlisäksi ollut hyvin epämääräinen. Vain tulkinnallisten seikkojen vuoksi pituusmitan määritelmää ei ole sovellettu ampuma-aseisiin joissa perän tai piipun irrottaminen ja takaisin kiinnittäminen on ollut erittäin vaivaton toimenpide. Useimpien vipu- ja pulatilukkoisten metsästyskiväärien lyhentäminen nykyisen sallitun mitan alle, ampumamahdollisuus säilyttäen, on mahdollista 1-3 ruuvia avaamalla. Näinollen, pykälien mukaisesti jokainen tavanomainen huolto- ja puhdistuspurkaminen olisi jo aseiden muuntamista käsittelevän lain vastaista, mistä rangaistusmenettelyyn on ehkäissyt ainoastaan kirjaamaton lain tulkinta.

Käsitettä "muu ampuma-ase" ei teknisestikään ole olemassa. Valtaosa aseista jota tämä termi koskee on tavanomaisia karbiineja, jotka asetyypinä niin metsästyksen kuin urheiluammunnan piirissä ovat osa vuosisataista perinnettä, joka vain keinotekoisesti on katkaistu epäonnistuneella lainkohdalla.

Tämä teennäinen termi on poistettava lainsäädännöstä. Kiväärin ja haulikon minimimita on muutettava vastaamaan EU-direktiiviä. Direktiivinmukaisen 600mm mitan alle jäävien

ampuma-aseiden määritelmä on lähtökohtaisesti oltava pistooli, pienoispistooli, revolveri tai pienoisrevolveri. Poikkeustapauksissa kuten ko. mitan alittavien metsästysaseiden ja nimenomaisesti olkaa vasten ammuttavaksi tarkoitettujen ampuma-aseiden kohdalla on jätettävä harkintamahdollisuus siten, että pelkkä yleisluonteinen millimetriraja ei estä ilmoitettuun käyttötarkoitukseen hyvin soveltuvien ampuma-aseiden luvan myöntämistä kun käyttötarkoitus on yksilöity ja perusteltu. Soveltuvuudessa on ensisijaisesti lähdettävä siitä että luvan hakijan esittämät perustelut ovat oikeita ellei objektiivisiin tosiasioihin suoraan pohjautuvia vastakkaisia vahvempia perusteita ole olemassa.

Lisäksi, yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle aiheutuva riski on aina oltava yksilöity ja perusteltu ampuma-aseen hankintaluvan hakijaa koskevalla syyllä jos sitä käytetään hakemuksen hylkäysperusteena. Tämä periaate on suoranaisesti perustuslain 8 § mukainen.